

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
проректор з науково-педагогічної роботи
_____ М.І.Мальований
“ _____ ” _____ 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Туโรปерейтинг»

Освітній ступінь: *бакалавр*

Спеціальності: 242 «Туризм»

Факультет: *менеджменту*

Умань-2019

Робоча програма навчальної дисципліни «Туроперейтинг» для здобувачів вищої освіти спеціальності 242 «Туризм». Умань: Уманський НУС, 2019. 18 с.

Розробник: д.е.н., професор Транченко Л.В. _____
(підпис)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри туризму та готельно-ресторанної справи

Протокол від «__» _____ 20__ року, №__

Завідувач кафедри _____ Транченко Л.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)
«__» _____ 20__ року, №__

Схвалено науково-методичною комісією факультету менеджменту

Протокол від. «__» _____ 20__ року №__

Голова _____ (Гоменюк М.О.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

«__» _____ 20__ року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	денна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань – 24 Сфера обслуговування	нормативна	
Модулів – 1	Спеціальність – 242 «Туризм»	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		4-й	
Курсова робота - 28		Семестр	
Загальна кількість годин – 120 годин		7	
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 год., самостійної роботи студента – 6 год.	Освітній рівень – бакалавр	30	
		Практичні, семінарські	
		28	
		Лабораторні	
		Самостійна робота:	
		60	
		У тому числі індивідуальні завдання	
		Вид контролю	
Екзамен			

Примітка:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить (%):

- для денної форми навчання - 96,7 %;
- для заочної форми навчання - _____ %;

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни є формування системи теоретичних знань та прикладних вмінь і навичок щодо методологічного апарату технології туроперейтингу для вирішення конкретних економічних завдань, що виникають у сфері туристської індустрії при розробці або просуванні нового тур продукту, заснуванні власного туристичного бізнесу, управлінні туристичними підприємствами або використанні послуг, що вони надають.

Завданням туроперейтингу як науки є виявлення економічних, соціальних, психологічних, організаційних та управлінських закономірностей з метою визначення і використання на практиці більш ефективних способів та методів підвищення задоволеності туристів від споживання турпродукту.

Об'єктом дисципліни «Туроперейтинг» є форми та закономірності розвитку підприємств туристичної індустрії.

Предметом дисципліни є організація та технологія діяльності туроператорів, турагентів та їх об'єднань.

Цілі курсу (програмні компетентності):

- ✓ Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ✓ Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- ✓ Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ✓ Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу.
- ✓ Прагнення до збереження навколишнього середовища.
- ✓ Здатність працювати в міжнародному контексті.
- ✓ Здатність визначати, формулювати і вирішувати проблеми.
- ✓ Здатність працювати в команді та автономно.
- ✓ Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності.
- ✓ Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ✓ Здатність аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління.
- ✓ Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів.
- ✓ Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного,

транспортного, екскурсійного, рекреаційного).

- ✓ Розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем.
- ✓ Здатність визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести претензійну роботу.
- ✓ Здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства.
- ✓ Здатність працювати з документацією та здійснювати розрахункові операції суб'єктом туристичного бізнесу.

Програмними результатами вивчення дисципліни «Туроперейтинг»

є:

- ✓ Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.
- ✓ Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів.
- ✓ Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна).

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. ТУРОПЕРЕЙТИНГ ТА ПРОЕКТУВАННЯ ТУРИСТИЧНИХ ПРОДУКТІВ

Тема 1. Основи туropolерейтингу

Характеристика основних понять туropolерейтингу як об'єктів вивчення дисципліни. Поняття «туropolерейтинг» та види діяльності туropolератора

Класифікація та види туropolераторів. Структура туристичного ринку. Прояв глобалізаційних процесів в індустрії туризму. Світовий та макро-регіональний ринки послуг, особливості функціонування туристичної індустрії.

Схеми реалізації та просування туристичного продукту. Фактори впливу на діяльність туристичного підприємства та оцінка їх впливу

Тема 2. Туropolерейтинг та агентський бізнес в туризмі

Організація туropolераторського та турагентського бізнесу. Вимоги щодо ліцензування туropolераторської та турагентської діяльності. Регулятивні вимоги щодо організації туropolераторського та турагентського бізнесу.

Роздрібні й оптові туристичні фірми і їхнє місце в структурі каналів збуту. Типова організаційна структура туристичного оператора: взаємозв'язок роботи підрозділів.

Види та форми агентської роботи. Класифікація турагентів. Агентські мережі. Власні бюро продажів туropolератора та їх головні функції.

Види ринкових каналів просування туристичного продукту. Формування збутової мережі туropolератора. Канали просування і реалізації турпродукту. Роль турагентств в турбізнесі. Система комісійних.

Характер контрактних стосунків між туropolератором і турагенством. Контрагентська мережа і основні умови агентських угод. Види та форми інтеграції та ринку туристичних послуг. Аквізиція туристів та основні методи продажу в туризмі.

Тема 3. Технологія створення туристичного продукту, формування його асортименту та вартості

Зміст робіт з туристичного проектування. Диференціація асортименту послуг туropolераторів. Етапи розробки туру. Вибір географії подорожей та сегментування на різних туристичних ринках. Мотивація подорожей та формування пакетів послуг.

Графо-аналітичні моделі програм обслуговування. Позиціонування турів та туropolераторів на конкурентному ринку. Визначення портрету споживача й потреб туристів. Стадії планування туристичного пакету.

Договірний план та переговори з постачальниками послуг. Узгодження плану туристичного обслуговування з постачальниками. Типова тимчасова шкала туроперейтингової програми. Принципи вибору місць прийому.

Послідовність робіт стосовно вибору постачальників послуг (контрагентів). Рекомендована структура туристичного продукту для кожного з видів туристичного ринку. Перелік технологічної документації при формуванні турів. Калькулювання вартості туру.

Тема 4. Правила формування програм перебування туристів

Суть основних понять програмного туризму. Характеристика термінів: «програмне обслуговування в туризмі», «програма перебування туристів». Елементи програми туристичного обслуговування.

Програмні заходи та їх характеристика. Фактори, які впливають на структуру туру та комплектацію програм перебування туристів. Види програмних заходів та їх характеристика. Алгоритм розроблення програми обслуговування.

Умови і принципи розробки туру. Правила розроблення програм перебування туристів. Програма туристичного обслуговування. Правила розробки програм перебування туристів. Технологічні документи і правила їх оформлення.

Створення туристичної пропозиції фірми. Програмний туризм та особливості формування пакетних турів. Види програм обслуговування: рекреаційна, курортна, пізнавальна, спортивна, освітня, ділова та інші.

Особливості програм перебування для різних типів туристів. Порядок і етапи розробки турпродукта.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. ПРАКТИЧНИЙ ТУРОПЕРЕЙТИНГ

Тема 5. Організація обслуговування клієнтів в туристичному агентстві

Шкала потреб клієнтів та формування психологічного портрету потенційних туристів. Основні фактори, що впливають на поведінку покупців.

Форми та стилі обслуговування клієнтів. Культура обслуговування та основні правила прийому клієнтів. Формування комунікаційних навичок менеджера з продажів туристичної фірми у спілкуванні з клієнтами. Нівелювання комунікативних бар'єрів.

Формування банку даних постійних клієнтів туристичної фірми. Професійна етика та культура обслуговування клієнтів. Професійні стандарти працівників туристичної фірми.

Тема 6. Рецептний туроперейтинг

Поняття та зміст рецептного туроперейтингу. Ресурси рецептного туроперейтингу. Туристичні ресурси рецептного туропейтингу в Україні. Туристичні центри та дестинації рецептного туропейтингу. Види туризму рецептного українського туропейтингу.

Диференціація пропозицій рецептних туроператорів. Позиціонування турів і туроператорів на ринку. Формування взаємовідносин з продуцентами (підприємствами-виробниками) туристичних послуг. Форми співпраці рецептних туроператорів з продуцентами туристичних послуг.

Особливості організації та надання додаткових послуг рецептних туроператорів. Бонусні програми національних туроператорів та налагоджування відносин із зарубіжними та вітчизняними бізнес-партнерами.

Тема 7. Ініціативний туроперейтинг

Оцінка туристичного ринку країни-партнера. Мета та критерії оцінювання туристичного ринку закордонної країни. Туристичний пакет як найпопулярніша форма продажу турпродукту.

Просування турів ініціативними та рецептними туроператорами. Розподіл робіт між службами та підрозділами туроператора в процесі обслуговування та надання туристичних послуг.

Брендування, просування та організація збуту продукту ініціативного туроператора.

4.СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
л		п	сем	с.р.	
Змістовий модуль 1. Туроперейтинг та проектування туристичних продуктів					
Тема 1. Основи туроперейтингу	10	2	0	4	4
Тема 2. Туроперейтинг та агентський бізнес в туризмі	14	4	2	2	6
Тема 3. Технологія створення туристичного продукту, формування його асортименту та вартості	20	4	2	2	12
Тема 4. Правила формування програм перебування туристів	14	4	2	2	6
Разом за змістовим модулем 1	58	14	6	10	28
Змістовий модуль 2. Практичний туроперейтинг					
Тема 5. Організація обслуговування клієнтів в туристичному агентстві	24	4	2	2	16
Тема 6. Рецептивний туроперейтинг	20	6	4	2	8
Тема 7. Ініціативний туроперейтинг	18	4	4	2	8
Разом за змістовим модулем 2	62	14	10	6	32
Усього годин	120	28	16	16	60

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

План проведення семінарських занять з дисципліни «Туроперейтинг»

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Туроперейтинг та проектування туристичних продуктів		
1	Основи туроперейтингу	4
2	Туроперейтинг та агентський бізнес в туризмі	2
3	Технологія створення туристичного продукту, формування його асортименту та вартості	2
4	Правила формування програм перебування туристів	2
	Усього за змістовим модулем №1	10
Змістовий модуль 2. Практичний туроперейтинг		
5	Організація обслуговування клієнтів в туристичному агентстві	2
6	Рецептивний туроперейтинг	2
7	Ініціативний туроперейтинг	2
	Усього за змістовим модулем №2	6
	Усього за навчальною дисципліною	16

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

План проведення практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Туроперейтинг та проектування туристичних продуктів		
1	Туроперейтинг та агентський бізнес в туризмі	2
2	Технологія створення туристичного продукту, формування його асортименту та вартості	2
3	Правила формування програм перебування туристів	2
	Усього за змістовим модулем №1	6
Змістовий модуль 2. Практичний туроперейтинг		
3	Організація обслуговування клієнтів в туристичному агентстві	2
4	Рецептивний туроперейтинг	4
5	Ініціативний туроперейтинг	4
	Усього за змістовим модулем №2	10
	Усього за навчальною дисципліною	16

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Туроперейтинг та проектування туристичних продуктів		
1	Основи туроперейтингу	4
2	Туроперейтинг та агентський бізнес в туризмі	6
3	Технологія створення туристичного продукту, формування його асортименту та вартості	12
4	Правила формування програм перебування туристів	6
	Усього за змістовим модулем №1	28
Змістовий модуль 2. Практичний туроперейтинг		
5	Організація обслуговування клієнтів в туристичному агентстві	16
6	Рецептивний туроперейтинг	8
7	Ініціативний туроперейтинг	8
	Усього за змістовим модулем №2	32
	Усього за навчальною дисципліною	60

8. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Орієнтовна тематика індивідуальних науково-дослідних завдань

1. Роль туроператора в туристичній індустрії.
2. Роль турагента в розвитку туристичного бізнесу.
3. Роль ЗМІ в організації діяльності туристичних підприємств.
4. Ініціативний і рецептивний туроператор.
5. «Культурний шок» і його вплив на туристів.
6. Концепція гостинності.
7. Класи обслуговування і їх характеристика.
8. Оптимальність туристичного обслуговування.
9. Фактори пристосування до чужої культури.
10. Основні і додаткові послуги.
11. Процес ціноутворення тур пакета і фактори, які на нього впливають .
12. Поняття туристичного продукту.
13. Тематична направленість програми обслуговування.
14. Особливості спортивних турів.
15. Специфіка конгресних турів.
16. Поняття інсентів турів.
17. Навчальні тури, їх види і значення.
18. Рекреаційні тури.
19. Відповідальність туроператора за обслуговування туристів.
20. Договірний план і договірна кампанія.
21. Класифікація відвідувачів за ВТО.
22. Альтернативні моделі поведінки туриста.
23. Туристичний баланс України.
24. Проблеми розвитку та організації самодіяльних різновидів туризму.
25. Інфраструктурні умови використання туристичних ресурсів.
26. Туризм в залежності від демографічного та соціального складу учасників подорожі.
27. Типи туристів.
28. Основні види туризму.
29. Європейський досвід в організації перспективних видів турів.

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Навчальна лекція з ілюстрацією

Як один з словесних методів навчання навчальна лекція припускає усне викладення матеріалу, що відрізняється великою ємністю, великою складністю логічних побудов, образів, доказів і узагальнень.

В ході лекції використовуються прийоми усного викладення інформації, підтримання уваги протягом тривалого часу, активізації мислення слухачів, прийоми забезпечення логічного запам'ятовування, переконання, аргументації, доказів, класифікації, систематизації і узагальнення.

2. Робота з літературою

Практичні та семінарські заняття

1. Бесіда. Метод бесіди припускає розмову викладача зі студентами. Бесіда проводиться з допомогою ретельно продуманої системи питань, що поступово підводять студентів до засвоєння системи фактів, нового поняття або закономірності.

В ході застосування методу бесіди використовуються прийоми порушення питань (основних, додаткових, навідних і ін.), обговорення відповідей і думок студентів, корегування їх відповідей, прийоми формулювання висновків з бесіди.

2. Практична робота. Вправи (задачі)

3. Реферати. Підготовка доповідей та рефератів за темами практичних та семінарських занять

10. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовуються такі методи оцінювання знань:

- поточне тестування після вивчення кожного змістового модуля;
- виступ на практичному занятті;
- оцінка за самотійну (індивідуальну) роботу;
- модульний контроль;
- підсумковий контроль (екзамен).

Для діагностики знань використовується модульно-рейтингова система зі 100-бальною шкалою оцінювання.

11. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Розподіл балів за видами робіт з дисципліни «Туроперейтинг»

ЗМ 1				ЗМ 2			Підсумковий контроль	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	30	100
10	10	10	10	10	10	10		

Розподіл балів за виконання курсової роботи

Виконання курсової роботи	Захист курсової роботи	Сума
70	30	100

Набрані бали з дисципліни «Туроперейтинг» за шкалою ECTS конвертується в підсумкову оцінку.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Методичні вказівки щодо організації самостійної роботи студентів денної форми навчання з вивчення дисципліни «Туроперейтинг» напряму підготовки 6.140103 Туризм / Тимчук С.В. – 2017.– с.38 (1,4 у.д.а.).
2. Методичні вказівки щодо організації індивідуальної роботи студентів денної форми навчання з вивчення дисципліни «Туроперейтинг» напряму підготовки 6.140103 Туризм / Тимчук С.В. – 2017.– с.18 (0,5 у.д.а.).
3. Методичні вказівки до виконання курсової роботи для студентів денної форми навчання з вивчення дисципліни «Туроперейтинг» напряму підготовки 6.140103 Туризм / Тимчук С.В. – 2017.– с. 28 (1,3 у.д.а.).
4. Методичні вказівки для практичних занять з вивчення дисципліни «Туроперейтинг» для студентів денної форми навчання напряму підготовки 6.140103 Туризм / Тимчук С.В. – 2017.– с.38 (0,8 у.д.а.).

13. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Алієна-Барановська В.М. Міжнародний туризм: навчальний посібник-довідник / В. М. Алієна-Барановська, І. І. Дахно. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 344 с.
2. Балашова Р.І. Організація діяльності туристичного підприємства: навчальний посібник / Р. І. Балашова – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 184 с.
3. Галасюк С. С. Організація туристичних подорожей та екскурсійної діяльності : навч. посібник / С. С. Галасюк, С. Г. Нездоймінов ; Одес. нац. екон. ун-т. – 2-ге вид., доп. і доопр. – Херсон : Олді-плюс, 2016. – 248 с.
4. Гуменюк Г.М. Організація туристичних подорожей: Навчально-методичний посібник. – Івано-Франківськ: НАІР, 2014. – 364 с.
5. Жарков Г.Н. Правовое обеспечение международного туризма: учебно-практическое пособие / Г. Н. Жарков. – К.: Кондор, 2012. – 486 с.
6. Кифяк В. Ф. Організація туризму : навч. посібник / В. Ф. Кифяк. – Чернівці : Книги-XXI, 2011. – 344 с.
7. Мальська, М. П. Світовий досвід розвитку туризму Львівський нац. ун-т ім. І. Франка. - К. : Центр учбової літератури, 2017. - 244 с.
8. Мальська М.П. Туристичний бізнес: теорія та практика: підручник / М. П. Мальська; Худо. – 2-ге вид. перероб. та доп. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 368 с.
9. Мальська М.П. Організація та планування діяльності туристичних підприємств: теорія та практика: навчальний посібник / М. П. Мальська, О. Ю. Бордун. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 248 с.
10. Мальська М.П. Планування туристичної діяльності: підручник/ М. П. Мальська, О. Ю. Бордун; Міністерство Освіти і науки України. – К.: Знання, 2010. – 310 с.
11. Матвієнко А. Т. Технологія та організація туристичної діяльності : навч. посібник / А. Т. Матвієнко, В. Г. Цись. – Київ : Кондор, 2015. – 120 с.
12. Міжнародний туризм: навчальний посібник/ Т. В. Божидаркін [и др.]. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 312 с.
13. Мельниченко С.В. Менеджмент підприємства туристичної індустрії: опорний конспект лекцій: навчально-методичне видання / С. В. Мельниченко, Н. І. Ведмідь; Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України; Київський національний торговельно-економічний

- університет; Кафедра готельно-ресторанного та туристичного бізнесу. – К.: КНТЕУ, 2011. – 47 с.
14. Мельниченко С.В. Інформаційні технології у туристичній індустрії: опорний конспект лекцій: навчально-методичне видання / С. В. Мельниченко, Н. І. Ведмідь, М. В. Босовська; Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України; Київський національний торговельно-економічний університет; Кафедра готельно-ресторанного та туристичного бізнесу. – К.: КНТЕУ, 2011. – 55 с.
 15. Основи організації туристичного бізнесу. Кредитно-модульний курс: навчальний посібник / Тягунова Н.М. – К.: ЦУЛ. – 2016 – 130 с.
 16. Туризмологія: концептуальні засади теорії туризму : монографія / кер. проекту, авт. Віктор Пазенок, Володимир Федорченкота ін. – К. : Академія, 2013. – 356 с.
 17. Тягунова Н. М. Основи організації туристичного бізнесу : кредитно-модульний курс : навч. посібник / Н. М. Тягунова, О. А. Спориш, Л. В. Іржавська ; Вищ. навч. закл. у кооперації «Полтав. ун-т екон. і торг.» – Київ : ЦУЛ, 2014. – 130 с.
 18. Україна. Закони. Законодавство України про туризм і готельну справу: збірник офіційних текстів законів станом на 2 вересня 2012 року / Україна. Закони. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 242 с.

Допоміжна

15. Бессараб, Д. А. География международного туризма : пособие : в 2 ч. Ч. 1 : Туристическое страноведение / Д. А. Бессараб, Л. В. Штефан. – Минск : ТетраСистем, 2011. – 144 с.
16. Бессараб, Д. А. География международного туризма : пособие : в 2 ч. Ч. 2 : Туристическое страноведение / Д. А. Бессараб, Л. В. Штефан. – Минск : ТетраСистем, 2011. – 224 с.
17. Баумгартен, Л. В. Управление качеством в туризме : учебник / Л. В. Баумгартен. – Москва: Академия, 2010. – 304 с.
18. ДСТУ 4268-2003. Послуги туристичні. Засоби розміщення туристів. Загальні вимоги: Від 01.07.04. – К. : Держспоживстандарт України, 2004.
19. ДСТУ 4269-2003. Послуги туристичні. Класифікація готелів. Загальні вимоги: Від 01.07.04. – К. : Держспоживстандарт України, 2004.
20. ДСТУ 4527-2006. Послуги туристичні. Засоби розміщення. Терміни та визначення: Від 28.02.06. – К. : Держспоживстандарт України, 2006.

21. Забуранна, Л. В. Маркетингові комунікації туристичних підприємств: сучасна теорія і практика : монографія / Л. В. Забуранна, К. В. Сіренко ; ПВНЗ «Європ. ун-т». – Київ : Ліра-К, 2012. – 152 с.
22. Кудла, Н. Є. Управління якістю в туризмі : підручник / Н. Є. Кудла ; Львів. ін-т екон. і туризму. – Київ : ЦУЛ, 2015. – 328 с.
23. Мальська, М.П. Економіка туризму : навчальний посібник. - К. : Центр учбової літератури, 2017. – 544 с.
24. Міжнародне приватне право : навч. посіб. / О.М. Гончаренко. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. – 392 с.
25. Селецький, С. І. Правове регулювання туризму в Україні : навч. посібник / С. І. Селецький. – Київ : ЦУЛ, 2016. – 186 с

14. Інформаційні ресурси

29. Верховна рада України. Офіційний веб-портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua
30. Державне агентство України з туризму та курортів. Офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.tourism.gov.ua
31. Портал путешествий [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.travel.ru
32. Украинская туристическая информационная система [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.utis.com.ua
33. Flights, Hotels, Holiday Package, Cruises [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http: // www/ travel.ru](http://www/travel.ru)
34. Tourism Highlights. 2009 Edition [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.unwto.org.
35. Travel Leisure. Plan Your Getway Vacation Today [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [www,reiseburo,ru/home/leisure/railcruises](http://www.reiseburo.ru/home/leisure/railcruises)
36. Travel and Tourism economic impact / World travel and tourism council [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [www/wttc/org/eng/Tourism Research/Tourism_Economic_Research/CountryReports/Ukraine_/](http://www/wttc/org/eng/Tourism_Research/Tourism_Economic_Research/CountryReports/Ukraine_/).
37. UNWTO. World Tourism Barometer. Committed to Tourism, Travel and the Millennium Development Goals [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.world-tourism.org